కాత్యా

ఎస్. సుబ్బలక్ష్మి

పెళ్ళి

జానకి పెళ్ళి అనుకోకుండా జరిగింది. తనతో తిరిగే వున్న స్నేహితుల్లా తన పెళ్ళి సంఘటన కళ్ళఎదుట చూస్తున్నట్టు వూహించుకు నవలో తనే నవ్వుకునేది జానకి.

తను ఓసారి బంధువుల యింట్లో పెళ్ళికి తల్లితో వెళ్ళటం జరిగింది. అక్కడికే వాళ్ళ దూరపు బంధువు ఒకామె వచ్చింది. ఆవిడ తనని చేరతియ్యటం చిన్నతనం మూలాన్ని ఆవిడచుట్టూ తిరుగుతూ ఆవిడకి చిన్న చిన్న పనులు చేసి పెడుతూ ఆవిడని తనువదలకుండా తనని ఆవిడ వదలకుండా ఆ నాలుగురోజులూ కులాసాగా గడిచిపోయాయి తనూ, తల్లీ తిరిగి వచ్చేశారు.

తరవాత రెండు ఏళ్ళు గడిచాయి. అది వేసంకాలం అవటంచేత అంతా పందిట్లో పడుకున్నారు. తనూ పందిట్లో పడుకునేది కాని, తనమంచం అక్కయ్య అత్తగారు ఆక్రమించుకుంది. తనని తమ్ముడి దగ్గర పడుకోమంది అమ్మ. నేను పడుకోను, అక్కనే పడుకోమని పట్టుపట్టింది తను. అమ్మ వీపు మీద చక్కటి అంటించింది. దానితో పెంకితనం ఎగిరిపోయి, బామ్మదగ్గర అరుగుమీద కింద పడుకుంది. "అమ్మడూ కిందపడుకున్నావు ఏమిరా" అంటూ తన కొంగుకి కొక్కు పుచ్చుకులాగి పడుకోపెట్టుకుంది. ఆమె పక్క, పరుపూ అక్కర్లేదు సరికదా దిండు కూడా పెట్టుకోదు. తన కొంగు పరుచుకు చెయ్యి తలకింద పెట్టుకు పడుకుంటుంది. సరిగా అది కూడా తనకిచ్చి కిందపడుకుంది బామ్మ.

'పెళ్ళైదు పిల్లకదా దాన్ని ఎందుకిట్లా విడిపిస్తారు. పెళ్ళి అవుతే వాళ్ళు వుంచుతారా, అది వుంటుందా – మీ అమ్మకి మరీ వచ్చింది' అంటూ తన వీపు నిమురుతూ పడుకుంది బామ్మ.

ఇంకా చీకటివుండగానే, పిన్ని వచ్చి అమ్మడూ లే అని మెల్లిగా లేపింది. పిన్నికి తోడుకావాలంటే తనను తీసుకువెళ్ళటం అలవాటు. అందుకేమో అనుకుని లేచి కూర్చుంది తను. 'తొందరగా మొహం కడుక్కో జడవేస్తా'నంది పిన్ని.

తను మళ్ళా పడుకోబోయింది. "లే తొందరగా కానీ, మళ్ళీ వర్జ్యం వస్తుందిట" అంది. తనకేమీ అర్థంకాలేదు. పిన్ని తనకి ముస్తాబు చేసింది. గజ్జెల పట్టెడ తీసి పెట్టింది. అక్కయ్యకు అత్తగారు పెట్టిన చంద్రహారం కూడా వేశారు. వాళ్ళఅత్తగారు వెనకొత్తలే వచ్చి, 'పెళ్ళివారు వచ్చారన్న సంబడంలో అది కాస్తా ఎక్కడేనా పారేగింజేవు జాగర్త' అంది వెటకారంగా.

'వాళ్ళు' చూసుకోవటం, లాంఛనాలు దగ్గరా మాట్లాడటం నాలుగురోజుల వ్యవధిలో ముహూర్తం పెట్టడం పెళ్ళి చాలా వైభవంగా జరిగించాలని నలుగురూ అనుకోవటం

అంతా చిత్రంగా జరిగిపోయింది. అన్నీ ఎల్లా వున్నా జానకక్కి తగిన శే రామచంద్ర మూర్తిరావటం వింతగా లేదూ?' అని అత్తయ్యలు వేళాకోళంచేశారు.

ఊరేగింపు అవుతోంటే 'కాఫీ కావాలా' అని అతను, తనను అడగటం, ఆమాట కాస్తా వదిన అందరిదగ్గరికీ మొయ్యటం అంతా తనను ఏడిపించటం వదిన, అక్క, తనతో మాటానివిద్దర్లకి రావటం, మళ్ళీ అతను తన స్నేహితుల్ని తీసుకువచ్చి తనను చూపించటం, స్నేహితుడు వక కర్పూరందండ అతని చేతికిచ్చి తనకివ్వమనటం, ఇచ్చేటప్పుడు తను యిద్దర్నీ ఫొటో తియ్యటం, తనకంటే పెద్దవాళ్ళయినా, మరదులు తనతో కబుర్లు చెపుతూ మాట్లాడటం ఎంతో బాగున్నాయి ఆమూడురోజులూ. తరవాత ఇంటికి వచ్చే దాకా తనూ అక్కా వదినాను చుట్టాలు అంతా ఎక్కడివాళ్ళు అక్కడికి వెళ్లారు.

ఈ ఏడాదిలో అత్తగారు వాటి రెండుసార్లు తనను తీసుకువెళ్లినా, అమ్మ వాళ్లు వెంటనే రెండురోజుల్లో తీసుకురావటం జరిగింది

ఇంతలో అక్కకి కొడుకుపుట్టాడు. వాడి బారసాలకివచ్చి, అత్తగారూ మామగారూ వాళ్ళతోపాటు తనను తీసుకువెళ్ళారు. ఈ సారి వాళ్ళతో వెళ్ళటం కొంచెము భయం వేసింది. పిన్ని, బామ్మ, అమ్మ కళ్ళనీళ్లు పెట్టుకున్నారు. బాబాయి వాళ్ళని కోప్పడి తనే కళ్ళు తుడుచుకుంటూ బండిదాకా సాగనంపాడు. తనకూ కూడా ఎందుకో ఏడుపొచ్చి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చేసింది. బాబాయి తనకు ధైర్యం చెప్పి మీ అత్తగారు అందరిలాంటిది కాదు చాలామంచిది. మళ్ళీ ఓ వారంలో నాన్నగార్ని పంపుతాను. లేకపోతే నేనైనా వస్తాను నువ్వు బెంగపెట్టుకోవద్దు మీఅత్తారింట్లో ఎవరు ఏమన్నా నువ్వు ఎదురు చెప్పకూడదుసుమా" అని చెప్పి, జేబులోంచి కొంతడబ్బు తీసియిచ్చి 'దగ్గర పెట్టుకో. ఏదయినా కావాలంటే మీ అత్తగారికిచ్చి కొని పెట్టమను" అని చెప్పాడు.

'అక్కగారూ! మా అమ్మాయి లోపాలు ఏమున్నా వున్నా కడుపులో పెట్టుకోవాలి దానికి చిన్నతనం" అని చెప్పి మమ్మల్ని సాగనంపాడు నా బండి కనబడేదాకా చూసి కళ్ళుతుడుచుకుంటూ వెళ్లి పోయాడు.

* * *

కాపురం

ఈసారి జానక్కి అత్తవారిల్లు చాలా కొత్తగా తోచింది. అత్తగారు ఎంత చనువుగా వున్నా ఆవిడకి ఏమిచేస్తే కోపం వస్తుందో అని భయపడుతూ మసులుకోవటం మొదలెట్టింది.

మరుదులతో మాట్లాడేందుకు కూడా భయం వేసేది. జానకివచ్చి అప్పుడే యిరవై రోజులయింది. మామగారికి వడ్డిస్తో అత్తగారు, "రామానికి సెలవలు యిచ్చి యిన్నాళ్లయినా యింకా రాలేదేమిటండీ తొందరగా రమ్మని రాయండి యివాళే" అంది. అంతలో తలుపువెనక నిల్చున్న జానకిని చూసి, "పిల్లా నీ మొగుడిని గురించి ఏమి చెప్పుకుంటున్నామో అని వింటున్నావా ఏమిటి" అని నవ్వుతూ, "మీ మరుదుల్ని పిల్చుకురా. మీకు కూడా పెడితే నాపని తెములుతుంది" అన్నారు. జానక్కి ఎందుకో గుండెలు కొట్టుకున్నాయి. తను నిజంగా వాళ్ళ మాటలు వినేందుకే నిల్చుందని అనుకుంటారేమోనని భయపడింది. ఇంకెప్పుడూ అల్లా చెయ్యకూడదు అనుకుంది.

ఇంకోవారం గడిచింది. రామం, ఇంకో యిద్దరు స్నేహితులతో కూడా ఆ రోజు వచ్చాడు. అతని పేరు రామచంద్రము అయినా అంతా రామం అనే పిలుస్తారు. స్కూల్లో కాలేజీలో అటెండెన్సు వేసేటప్పుడూ, పెళ్ళిలో అమ్మాయిచేత అమ్మ చెప్పించినప్పుడూ తప్ప అతన్ని పూర్తిపేరెట్టి పిల్చిన పాపాన పోలేదు ఎవ్వరూను.

జానకిని అత్తగారు పిల్చి కాఫీ పట్టుకెళ్ళి యిచ్చిరా వాళ్ళకి అన్నారు. పట్టుకెళ్లేందుకు సిగ్గుపడి కదలకుండా నిల్చుంది.

"అంత సిగ్గయితే ఎల్లాగే పిల్లా. పోని మరిదిని పిలు. యిస్తాడు" ఇంతలో రామం అక్కడికి రావటం, "చూడరా మీ ఆవిడ కుర్రపిల్లలా మారాం చేస్తోంది. కాఫీ తీసుకెళ్ళమంటే" అని అత్తగారనటం, అతను తనకేసి తేరిపార చూడటం — తనకెందుకో గుండె గబగబ కొట్టుకుని ఒళ్ళు చచ్చిపోయినట్టయింది. పక్కింటి లక్ష్మి, 'చూడుపిన్నీ! అన్నయ్యని చూడగానే వదిన మొహం కందగడ్డలా ఎల్లా ఎర్రబడిందో" అంది.

"నువ్వు ఎప్పుడు వచ్చావే. నీ పెళ్ళి అవుతే నీమొహమూ ఎఱ్ఱ పడుతుందిలే."

"పో పిన్నీ మీ మాటలు, అమ్మ, మీగ పొడి యిచ్చి రమ్మంటే వచ్చా."

"ఆ కాస్త యివ్వకపోతే ఏమిటి మీ అమ్మసంతా పోజం, ఆ గిన్ని అక్కడ పెట్టి ఆ కాఫీలు పట్టుకెళ్ళి వాళ్ళకి ఇచ్చిరా. పో" అని పురమాయించారు అత్తగారు.

రామం స్నేహితులు కులాసాగా వారం గడిపి వెళ్ళిపోయారు. జానక్కి అత్తగారు పువ్వులజడ వెయ్యటం సాయంత్రము తెల్ల చీర కట్టుకోమనటం నిత్యకృత్యాల్లో ఒకటిగా అయింది.

ఆ రోజు అన్నీ సర్దించి మామగారికి మంచినీళ్ళు పెట్టి అత్తగారికి పక్కవేసి వెళ్ళేసరికి చాలా పొద్దుపోయింది. ఆయన ఇంకా చదువుకుంటూనే వున్నారు తనను చూడనట్టు. జానకి అలాగే నిల్చుంది చాలాసేపు. జాలేసిందో ఏమో అతను చూసి, "ఆ జడ వేసుకోవద్దంటే మానవా నువ్వు" అని కొంచెము కోపంగా అడిగారు "మీ అమ్మ వేశారు' అని చెబుదామనుకున్నా, ఎవరో కంఠం నొక్కినట్టు మాటరాలా పైకి. 'నేను తెచ్చిన సిల్కుచీర కట్టుకుని, ఆ జడ విప్పి వదులుగా అల్లుకురా" అని జానకికేసి చూడకుండానే ఆజ్ఞ జేశాడతను.

జడ అయితే వేసుకోవచ్చు. చీర తెచ్చుకోవటం ఎల్లాగ? తనపెట్టె అత్తగారి మంచమూ క్రింద వుందాయె. ఆవిడ ఏమంటారో. ఆవిడకి మొహమాటపడి ఏమి చెప్పటం? కట్టుకోకపోతే యీయన ఏమంటారో ఎటూ పాలుపోక గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ నిల్చుంది జానకి. చూసిన వాళ్ళంతా తన జడని మెచ్చుకుంటారే, యిదేమిటి ఈయన జడ బాగా లేదంటారు. పోనీ విప్పి అల్లుకుందామని ముందుకు తీసుకుంది జడ. ఆ పువ్వుల్ని చూస్తే విప్ప బుద్ధి పుట్టలా. చివరికి ఎల్లాగో విప్పి అల్లుకుంది. తరవాత, కొంచెము ధైర్యము తెచ్చుకుని, "నా పెట్టె మీ అమ్మగారి మంచముక్రింద వుంది. ఆవిడ లేస్తారేమో" అని వణుకుతూవున్న కంఠంతో అంది.

"వూ' అని విసుగ్గా పుస్తకం బల్లపై!

కుటుంబ నియంత్రణం
గర్భనిరోధానికి
స్త్రీలు సేవింపదగిన ఔషధము స్పెక్ టేబ్ లెట్స్ (రిజిష్టర్డ్) గర్భము రాకుండేందుకు తేలికగా నోటిలో వేసుకొని మింగే మందు। 2 రోజులు మందువాడిన యెడల గర్భధారణ కాకుండా చేయును.
పూర్తికోర్సు ప్యాకెట్టు 24 మాత్రలు వెల రు 12/- వి.పి. అదనము ప్రతిచోట దొరుకును
ఇండియాలోను, విదేశాలలోను ఈమందువాడినవారు అయాచితంగా అనేక యోగ్యతాపత్రములను పంపియున్నారు...

SEENU & CO.,
28 K. TANDAVARAYA GRAMANI ST. MADRAS-21.
GRAMS: ORCAS. (ESTD 1946). PHONE 55552
(ADVT. PERMITTED UNDER G.O. MS. NO. 1181 HEALTH)

★ కాపురం... ★

నిపరివెళ్ళి పడుకున్నారాయన. పుస్తకంతీసి పక్కన పెట్టింది. దానికిందఉన్న ఫోటో తీసి చూసింది. జానకికి కర్పూరపుబొమ్మ యిచ్చిన అతను యింకో అతనువెనుక నిల్చున్నారు; ముందు ఈయనా పక్కగా వక అమ్మాయి కూర్చున్నారు. ఆ ఫోటో చూస్తే తనకి సిగ్గేసింది. పరాయి వాళ్లపక్కన అల్లాకూర్చోవచ్చా? ఆ అమ్మాయి అంటే యిష్టమేమో. అందుకే తనని చిను క్కుంటున్నట్లున్నారు. ఈ ఆలోచనరాగానే వళ్లంతా జెర్రులు పాకినట్టయింది.

జానకి మొహం చూసి గ్రహించారేమో తనని వెక్కిరించినట్లు నవ్వుతూ, "అమ్మాయిని చూడు ఎంత అందంగా అలంకరించుకుందో" అన్నారు.

జానక్కి ఒళ్లు మండింది. ఆపిల్ల చిన్న చిన్నకళ్లు. ఆ పిచ్చిజడ ముందుకి వేసుకుంది. అలా వుంటేనే అందముగా వుంటారు కాబోలు. తనని ఎందుకు చేసుకున్నట్లు? జడ అయితే జుట్టు వూడితే చిన్నదవుతుంది, కాని కళ్లు ఎలా చిన్నవవుతాయి. జానక్కి కళ్లలో నీళ్లు తిరిగాయి. కనపడకండా గోడ వేపు తిరిగి నిల్చుంది.

"పెద్దజడవుండటం ఒకందుకు వుపయోగం" అంటూ చేతికి చుట్టుకు ముందుకు లాగారు. తను కిందపడబోవటం, పడకండా ఆపటం పకాలున నవ్వడం...

జానకి లేచేసరికి చాలా ప్రొద్దెక్కింది. రామంకేసి చూసి సిగ్గుపడింది. ధరవాలేనట్లు చూసి రామం ధైర్యం చెబుతున్నట్టు నవ్వాడు. పిల్లిలావెళ్ళి మొహం కడుక్కుని స్నానముచేసి, జడవిప్పి ముడిపెట్టుకు. అత్తగారు ఏమంటుందో అని జడుస్తూ వంట గదిలో అడుగుపెట్టింది. "పిల్లా, యిప్పుడా లేవటం? ఆ కాఫీలు యిచ్చిరచ్చి యీ కూర తరుగు" అంది అత్తగారు తనవేపు చూడకుండానే.

"పిన్నీ అమ్మ కొందను పువ్వులు తెమ్మంది పూజకి. రామం అన్నయ్య కొయ్యొద్దు అంటున్నాడు చూడు...పిన్నీ పిన్నీ వదిన్ని చూశావా సినిమా యాక్టరులా ముడి వేసుకుంది" అంటూ పక్కింటివారమ్మాయి లక్ష్మి తిప్పుకుంటూ చెప్పుకుపోతోంది.

"మీ వదిన సినిమా యాక్టరు, నువ్వు నాటకం యాక్టరు వీను, పదేనా. వెళ్ళి ఆ నందివర్ధనం మందారపూలూ కోసి నాను కొంచెం యిక్కడ పెట్టి నువ్వు తీసుకువెళ్ళు. మీ అమ్మ కనిపెట్టుకుంటుంది" అన్నారు అత్తగారు.

* * *

ఆ వేసంగిగడిచింది. మరుదులు వేరేవూళ్లు చదువులకి వెళ్లారు. రామం ప్యాసయ్యాడు. ఆ వూళ్లో ఆ ఏడే పెట్టిన కాలేజీలో తండ్రి బలవంతంవల్ల వుద్యోగానికి చేరాడు.

రామం కాలేజీనుంచి రాగానే తండ్రికి సహాయంగా పొలాలదగ్గర కెళ్లి పనులుచూడ్డం జానకి అత్తగారికి ఇంటిపనుల్లో చేదోడుగా వుండటం-ఒడుదుడుకులు లేకుండా మూడేళ్లు గడిచిపోయాయి.

తోడికోడలు

పెద్ద మరదికి పెళ్ళిసంబంధం వచ్చింది. అత్తగారు మామగారు వెళ్ళి చూసివచ్చారు. మామగారికి నచ్చలేదు. చదువుకున్నపిల్ల మన మాట ఏమి వింటుంది. నాకు నచ్చ లేదన్నారు. 'పెళ్ళికొడుకు' వచ్చాక అత్తగారు మళ్లీ అతనితో అమ్మాయిని చూడటానికి వెళ్లారు. అతనికి పిల్ల నచ్చింది. అత్తగారికి కష్టం వచ్చింది. "పెద్దకోడల్ని అందం చూసీ, వాళ్ళమర్యాద చూసి చేసుకున్నాం. ఈసారి పిల్ల చదువూ, వాళ్లడబ్బూ చూసి చేసుకుంటున్నాము, అని అడగకపోయినా అందరికి గర్వంగా చెప్పేవారు.

మామగారికి ఎక్కువ ఇష్టంలేకపోయినా వప్పుకోక తప్పలేదు. పెళ్ళి ఏదో అయిందనిపించారు. పెళ్లిలో పిల్లవేపువారు అత్తగార్ని తప్ప మిగిలిన వాళ్లని సరిగ్గా చూడలేదు ఎవరి సుటుస్కవాళ్లు ఎక్కడో వక చోట భోంచేసి ఎక్కడివాళ్ళు అక్కడికి వెళ్ళిపోయారు. మిగిలిన వాళ్లలో కోడలు జానకి, చెల్లెలు శేషు వున్నారు. వీళ్ళకి ప్రత్యేకం నేయించినటువంటి ముతక చీరలు తెప్పించి పెట్టారు. కోడలు మాట్లాడక పోయినా శేషు గుసగుసలాడింది.

మళ్ళీ పిల్లతో వచ్చినవాళ్లకి మాత్రం అత్తగారు, ఎక్కడ లోపం వస్తుందో అని అతిమర్యాదగా చూసి వాళ్లకి ఖరీదయిన బట్టలు తెప్పించిపెట్టి పంపారు. పెద్దమరది మురళీకివున్న కొద్దిశెలవలూ అత్తారింట్లో గడిపి అక్కడనించి వెళ్ళేటట్టు ఏర్పాటు చేసి తీసుకెళ్లారు.

మురళీ వేసంగి శెలవలకివస్తూ, అత్తవారి వూరువెళ్లి, భార్యని తీసుకువచ్చాడు. అత్తగారు, 'చిన్నకోడలికి ఏమికావాలో చూడు కొత్తదానికి' అని పెద్దకోడలికి పురమాయించింది.

ఆ సాయంకాలం పక్కయింట్లోవాళ్లు, దొడ్లో కాపరమున్న అమ్మమ్మగారు వచ్చారు. 'వదినా చిన్నకోడలు వచ్చిందటగా ఏది' అని వకరూ, 'ఏమమ్మా నీకోడలు సారె ఏమి తెమ్మంది? చూపి స్తే చూసి సంతోషిస్తాముగా' అని వకరూ అత్తగార్ని అడగటం మొదలుపెట్టారు. 'జానకీ సుశీలని ఇలా పిలూ, అమ్మమ్మగారు చూస్తారుట" అన్నారు అత్తగారు.

జానకి వెళ్ళింది పిలుద్దామని. గది తలుపులు వేసివున్నాయి. పిలవటమా వద్దా అని సందేహముతోనే నెమ్మదిగా తలుపుతట్టింది. సుశీల తలుపు తెరవటమే విసుగ్గా తెర చింది. ఏమి కావాలన్నట్టు కోపంగా చూసింది. అత్తగారు పిలుస్తున్నారు అని చెప్పి జానకి వెళ్ళిపోయింది.

సుశీల గంటతరవాత, "ఎందుకుపిలిచారు?" అంటూ వచ్చింది. అమ్మమ్మగారు "చిన్నకోడలా, నువ్వు తెచ్చినవి చూపిస్తే, చూసి వెడదామని యింతసేపు కూర్చున్నామే" అన్నారు.

"ఏమండోయి మీరు నాకు ఎవరింగా ముఖాలో తెలీదు కాని, నన్ను మీరు పేరు పెట్టి పిలిస్తే బాగుంటుంది. దయచేసి 'ఏమే' అని 'కోడలా' అని మాత్రము పిలవద్దు. మాకు అల్లాంటి అలవాట్లు లేవు" అన్నది

అమ్మమ్మగారు కొంచెం, చిన్నబుచ్చుకున్న మొహముతో "పోనీలే అమ్మా. ఇంక ఎప్పుడూ అలాపిలవను పెద్దదాన్ని, తెలీక అన్నదానికి ఏమి అనుకోక" అన్నారు.

"అమ్మలూ టైమెంతయిందే" అని జానకిని చూసి అడిగారు-అక్కడనించి వెళ్ళాలి అనే వుద్దేశ్యంతో. జానకి లోపలికి వెళ్లబో

ఆహారం అంటేనే భయమా మీకు?
హ్యాలెట్స్
మిక్శ్చర్
భోజనం తరువాత కల్గే అన్ని రకాల జఠరాయాసాలకు చిర మైన నివారణ కల్గించును.
డి. జె. హ్యాలెట్ & సన్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
86/A వయవిధువ్వ నాయక్ స్ట్రీటు, మద్రాసు-3
CH-830

తోంటే 'వద్దే అమ్మా నే వెళతాను' అని అత్తగారికి చెప్పి అమ్మమ్మగారు వెళ్లిపోయారు.

సుశీల, అత్తగారి కేసిచూసి 'ఎందుకు పిల్చారుట. తొందరగా చెప్పండి, ఆయన సినిమాకి వెడదాము అంటున్నారు. ఇందాకా కాఫీ ఏమిబాగాలేదుట. కొంచెం స్ట్రాంగుగా కలిపి పంపమంటున్నారు" అంటూ జానకి వేపుచూసింది. జానకి అత్తగారికేసి చూసింది

"ఇన్నేళ్లనించి బాగున్న కాఫీ నువ్వు రాగానే బాగాలేదు. ఏమో అయినా వాడికి ఎల్లావుంటె బాగుంటుందో నీకు తెలుస్తుంది. నువ్వే కలిపిపట్టుకెళ్లు. ఆ చేత్తో నాక్కూడా కొంచెము యిస్తే రుచిచూస్తా." అంది అత్తగారు.

సుశీల, అత్తగారు తనని చులకనగా మాట్లాడించినందుకో ఏమో, మొహం కందగడ్డలా ఎర్రగా చేసుకుని, కళ్ళు చిట్లిస్తూ, మూతిబిగపెట్టి వొక్క విసురున అరిగి వెళ్ళిపోయింది.

వచ్చినవాళ్లు ఏమి అనుకోకుండా, "కొంత అణుకువగా మాట్లాడ్డము తెలీక — అంతేకాని, పిల్ల మంచిదే" అని అత్తగారు సర్ది చెప్పారు.

"మా జానకి మాత్రము తక్కువదా! అత్తగారికి మామగారికి కలిపిపోసినట్టు వాళ్లకి ఇస్తే తగుతారా? పాడి కొంచెము ఎక్కువవేసి కలిపి పంపు" అని జానక్కి నవ్వుతూ సన్నగా చివాట్లు పెట్టి పంపారు.

వచ్చినవాళ్లు వెళ్లాక, "మీరు పట్టుకెళ్ళి యివ్వండి" అని కాఫీ కలిపి, గిన్నె తెచ్చి అత్తగారి దగ్గర పెట్టింది జానకి.

"ఇదీ నాకే పెట్టావా" అంటూ చేతులు నే కానించి, లేచి, గిన్ని పుచ్చుకుని, వెళ్లారావిడ.

అత్తగారు

ఎంతసేపటికీ అత్తగారు రాలేదు. చీకటి పడుతోంది. జానకి మసకట్టుగా వంట ప్రయత్నంలో పడింది. కంది పచ్చడి రుబ్బడానికి రోటి దగ్గరకి వెళ్ళింది. అత్తగారు గట్టిగా మాట్లాడుతున్నారు. అంతకంటె గట్టిగా తోటికోడలు కంఠం వినిపిస్తోంది. రోటిదగ్గర పని పూర్తిచేసుకు లోపలకి వెళ్ళింది. మామగారు 'వంటయిందా'? అంటూ వచ్చారు "నువ్వు చేస్తున్నావేవమ్మా? మీ అత్తగారు ఎక్కడికి వెళ్ళింది?" అన్నారు.

"ఎక్కడికి వెళతాను యేట్లోకి. చిన్నకోడలు సవాలు చేస్తోంటె విని ఆనందిస్తున్నా. తెల్లవారి వచ్చిందో లేదో జీవితమంతా దాన్తో ఎల్లా గడపటమా అని బెంగ పడేదిట. జీవితంలో అరభాగం కాలేదు యింకా. వాళ్ళ యింట్లో వంటవాళ్ళతో సమంగా పోలుస్తోంది నన్ను."

మామగారు నవ్వుతూ, "అందులో తప్పేమి వుందే! నువ్వు వంటచేదానివి, నేను పైపనులు చేసేవాడిని. సరేనా. అప్పుడే అయిందనుకోక. మనవలు పుట్టనీ వాళ్ళ చేత ఏమి అనిపిస్తానో వింటువు గాని!"

"చాలెండి మీ వేళాకోళం." మీరు అనిపించనక్కర్లేదు, వాళ్ళే అంటారు. మీ మనసు తీర్చేందుకు మనవలు అక్కర్లేదు. కోడళ్ళే తీరుస్తారు ... ఏమేం జానకీ. ఆ పచ్చడి ఎందుకే చేశావు? వాళ్లు తింటారా ఏమన్నానా? ఆ అరటికాయలు యిల్లా పడెయ్యి తరుగుతా. ఏమి చెయ్యాలో అడిగితే నీ సొమ్మేంపోయింది?— అంటూ విసుక్కోవటం మొదలు పెట్టారు అత్తగారు.

భోజనాలకి కూర్చున్నారు. సుశీల వచ్చి మురళీ పక్కన విస్తట్లో కూర్చుంది. ఆ పక్కన అత్తగారికికూడా వడ్డించిందికాని 'నాకిల్లా పెట్టవే' అంటూ తలుపుకి జార్లపడి గుమ్మందగ్గర కూర్చున్నారావిడ. అంతా భోజనాలు చేస్తున్నారు. "పచ్చడి చాలా బాగుంది. కొంచెం తీసుకురా, అమ్మా జానకీ," అంటూ అత్తగారికేసి చూశారు మామగారు.

"ఎందుకు బాగుండదూ, గిన్నెడు నెయ్యి పోసి వుంటుంది పోపులో. ఇంక వేరే వేసుకో అక్ఖర్లా అన్నంలో. మీరు బ్రతుకు తెరువు తెలిసిన మనుషులు. నాకు అల్లా మొహమ్మెచ్చు మాటలు చాతకావు" అన్నారు అత్తగారు.

"పచ్చడి ఎల్లా వుందంటే, పంచాంగం చదువుతావేమిటే. నువ్వెప్పుడైనా యిల్లా చేశావా చెబుదూ" అంటూ వేళాకోళం చెయ్యటం మొదలు పెట్టారు మామగారు

"చేతో వాతో చేశాను ఎల్లాగో గడిచిపోయింది కాలం. కోడళ్ళువచ్చారు. నాకూ సుఖపడాలని వుంది. రేపు చిన్నకోడలి చేత చేయిస్తా; ఆవిడ వంటకూడా రుచిచూడాలని వుంది" అంటూ సుశీలకేసి వారగా చూశారు అత్తగారు.

"అంత సాహసం చెయ్యక, ఇప్పుడేనా జెరంతస్తే జావ బాగా కాస్తుంది. ఏది మొదలు పెటినా చివరకి జావగా ముగించగలశక్తి ఒక్క సుశీలకే వుందనుకో," అని నవ్వుతూ మురళి సుశీలవేపు చూశాడు. అత్తగారు గట్టిగా నవ్వుతూ "నువ్వు డాక్టరుగా వచ్చే సరి- వక్కరికీ మందుతో అవసరం లేకండా అందరి రోగాలూ జావతో కుదురుస్తుందందూ..."

"ఏవమ్మోవ్ జానకీ, ఆ పెరుగంతా మీ ఆయనకీ మామగారికే వడ్డించావా ఏమిటే?, అందరికీ చూసి వడ్డించుకోవాలి. కాని ముందువాళ్ళకి దిమ్మరిస్తే, వెనక వాళ్ళ పని ఏమి కాను?" అంటు కోపంగా చూశారు.

"ఇవాళే నిష్ఠగా భోంచేశా ననుకుంటే నీకళ్ళుపడ్డాయి. అయినట్టే నాపని. జానకి అప్పుడు పెరుగంతా మీ అత్తగారికి పోసెయ్యమ్మా లేకపోతే నాకు జీర్ణంకాదు యివాళ—" అంటూ మామగారు హేళన చేశారు.

"నాకు వంట రాకపోవచ్చుకాని వడ్డన యింతకంటె బాగానే చేస్తాను. గంటనించి చెయ్యి ఎండిపోతోంది" అంటూ విసుక్కోటం మొదలు పెటింది సుశీల. పెరుగుగిన్నె అత్తగారి దగ్గర పెట్టబోయింది పొరపాటున జానకి. వడ్డన ఆలస్యము అయిందన్న కోపంతో కంచములో నీళ్ళుపోసి లేచిపోయింది సుశీల. అత్తగారు జానకిని గట్టిగానే చివాట్లు పెట్టారు.

జానక్కి ఆ పూట భోజనం చెయ్య బుద్ధి పుట్టలా. అక్కడి పని పూర్తిచేసుకు జానకి తనగదిలోకి వెళ్ళింది. పెరట్లో తల్లీ పెద్దకొడుకూ కొంచెము గట్టిగా మాట్లాడుకుంటున్నారు మామగారు అత్తగార్ని కోప్పడుతున్నారు. 'దాని నీకిష్టం లేకపోతే వాళ్ళకి వూరు పంపెయ్యి కొంతకాలం. నేను వద్దన్నానా?' అని తల్లితో అంటూన్న మాటలు జానక్కి ఎందుకో బాధగా తోచాయి. మళ్ళీ మామగారి కంఠము వినిపించింది "చిన్నకోడలిమీద కోపం జానకిమీద చూపిస్తే ఏంలాభం. అదీ చిన్నపిల్లే, దాని కొన్నాళ్ళు వంటకి ఆ రాజమ్మగార్ని పెట్టరాదూ, అంటున్నారు. "అవును పాపము

యువతులనుగురించి

పురుషుని అంతభాగస్వామి యువతి అట్టి యువతిని గురించి ప్రతి పురుషుడు తెలుసుకోవలసిన అవసరం ఎంతైనా వుంది స్త్రీలనుగురించి ప్రతి పురుషుడు తెలుసుకోవలసిన అనేక అద్భుత విజ్ఞాన విషయాలు 'యువతి' అనే తెలుగు పుస్తకంలో వున్నాయి. స్త్రీలను గురించి మీరింతవరకు కని విని ఎరుగని అనేక కుతూహాల విషయాలున్నాయి. రచన ఎ. యస్. మూర్తి వెల రూ. 3-50 పోస్టు ఖర్చులు ఉచితం. మూర్తి అండు వినాయకం, 88, పిటర్సు రోడ్డు, మద్రాసు-14 కు ఉత్తరం వ్రాసినమీకు పోస్టుద్వారా పుస్తకము పంపబడును.

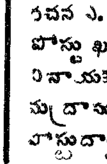

నారసింహ లేహ్యము

బంగారుతో చేరినది. మేహము, ఏక్టాక, విప్పత్తువ వగైరా హరించి బలము రక్తవృద్ధి కల్గించును. 20 రోజుల డబ్బీ రు. 8-8-0. పోస్టేజి రు.1-1-0

పి. సి. వి. అండ్ కంపెనీ ఆయుర్వేద సమాజం, పెరిడేని (PO) నెల్లూరుజిల్లా

☆ కాపురం... ☆

యిన్నేళ్ల నించీ ఈ జాలి ఏమయిందో. ఎముకలు చిట్లేటట్టు చాకిరీచేశాను. నన్ను చూసి జాలిపడ్డవాళ్లు లేరు. మా నాన్న యింతో అంతో యిచ్చిపోయాడు." అంటున్నారు అత్తగారు. మామగారు హాస్యధోరణిలో, "ఆ. మీ నాన్న యిచ్చింది ఆయన చేసిన అప్పులకడికే చాలదు. అవి తీర్చలేక చచ్చాను యిప్పటిదాకా."

"పోనీలెండి యిప్పుడు చెప్పుకు ఏమి ప్రయోజనం. యిద్దరము పెద్దవాళ్లమయ్యాము. ఇంకో జన్మలోనయినా అనుకూలమైన భార్య కావాలని మొక్కుకోండి" అన్నారు అత్తగారు ఉక్రోషంగా.

"నేను నిన్ను చేసుకున్నానని ఎప్పుడూ బాధపడలేదు. అంచేత నీకేమయినా అటువంటి బాధలుంటే ఆ మొక్కులు నువ్వే కానియ్యి."

"అబ్బ ఏమిటండీ ఆ మాటలు. మీకు వయస్సుతో ఆనే మాటలు ఎవరేనా వింటే ఏమేమో అనుకుంటారు" అన్నారు అత్తగారు కంఠం మార్చి. తరవాత ఏమి అనుకున్నారో, జానకికి నిద్రపట్టింది. జానకి మెలుకువచ్చేసరికి రామం దగ్గరగా కూర్చొని ఎంతో ఆప్యాయంగా వీపు నిమురుతూ "ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు కల వచ్చిందా?" జానకికి, నిద్రలో ఏడవటం జ్ఞాపకము లేకపోయినా, అంటున్నాడు. భర్త ఆప్యాయంగా పరామర్శించేసరికి తల్లిని కౌగలించుకు ఏడ్చే పసిపిల్లలా అతనిదగ్గరగా జరిగి వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది. రోజులుగడుస్తున్నా జానకి ఇదివరకులా ఇంట్లో స్వతంత్రంగా తిరిగేందుకు భయపడుతోంది. అత్తగారు ఏమంటుందో, తోటికోడలికి ఎక్కడ కోపం వస్తుందో అని బెరుకుగా తిరిగేది. ఈమారు, అత్తగారు వేరేవిధంగా వూహించుకుని చిన్నకోడల్ని చూసి పెద్దకోడలు ఓర్చుకుంటోందని యింకా విసుక్కోవడము మొదలుపెట్టారు.

అపనింద

ఆరోజు మధ్యాహ్నము రామం కాలేజి నించి తొందరగా యింటికివచ్చాడు. జానకి కాఫీ కలిపి తీసుకువెడుతోంది. మురళీ జామ చెట్టు కొమ్మపై కూర్చున్నాడు. రామం గదిలో కిటికీకి దగ్గరగా నిల్చొని మురళీతో మాట్లాడుతున్నాడు. "ముందు ఆ కాఫీ తాగిద్దూ నీకు పుణ్యముంటుంది" అని వంగి అందుకోబోయాడు మురళీ. ఆ సమయానికి సుశీల పెరట్లోకి వచ్చింది. ఎప్పటినించో అణిగివున్న అనుమానము విత్తితలం వేసి పుష్పించినలా పయికివచ్చింది, ముఖము కమిలినట్లు అయింది, కంఠము బొంగురుపోయింది. "నన్ను ఎంగిలి చేసుకున్నా నుకిష్టాయిష్టము వచ్చినవాళ్లతో సరసాలాడుతూ వుంటే వాడుగా. నాకు మొదటనించీ అనుమానంగానే వుంది. ఆవిడని చూస్తేచాలు మీకు ఎక్కడలేని ఆనందమూను. అంతమాత్రము గ్రహించలేను అనుకోకండి" అంటూ వివక్షత లేకుండా నోటికివచ్చినట్లు మాట్లాడుతోంది. మురళి కోపంగా, 'తెలివికి సంతోషించాము కాని నోరుమూసుకుంటేమంచిది" అని సుశీలని కసిరాడు. దానితో సుశీల యింకా గట్టిగా 'సంతోషించేవాళ్లు ఎదురుగావుంటే నా తెలివి ఏమి కనపడుతుంది మీకు; చదువు సంధ్యా లేనివాళ్లకి యిల్లాంటి తెలివి ఎక్కువ అనుకుంటా" అంటూ, కసిగా జానకికేసి చూసింది. జానక్కి ప్రతిమాటా కాల్చి వాతలు పెట్టినట్టుగా వుంది. కాళ్లకింద మట్టి, లోపలికి దిగిపోతూన్నట్టు, కళ్ళుతిరిగి క్రిందపడేటట్టు-ఎల్లాగో అయిపోయింది. గోడకి జార్లపడి గుడ్లప్పచెప్పి వెర్రిదానిలా చూస్తూ నిల్చుంది. అత్తగారు నిద్దర్లోంచి లేచి వూడినజుట్టు ముడివేసుకుంటూ కొంగు నేలమీద యీడ్చుకుంటూ 'మళ్లీ ఏమి కొంపమునిగింది' అంటూ వచ్చారు. సుశీల కళ్లల్లో నీళ్లు లేకపోయినా కంఠస్వరంలో ఎగుపులతో, ఏడ్చినట్టు వస్తోంది. 'చూడండి వీళ్ల సరసాలు. నేను చూశానని నామీద మండిపడుతున్నారు.' ఈ ధోరణిలో చెప్పుకుపోతోంది. అత్తగారు, జానకిని సూటిగా,

"రాను రాను మంచిబుద్ధులే వస్తున్నాయి. అయినా మురళీ నీకక్కడేమిపనిరా, మీ ఆవిడకి యిష్టం లేకపోతే మాట్లాడ్డం మానెయ్యరాదూ? అయినా ఒకకోడలు వచ్చేసరికి యింకో ఆవిడని పుట్టింటికి పంపితే తప్ప యింట్లోవాళ్లం ఇతికేలట్టులేము," అంటూ జామిచెట్టుదగ్గరకి వచ్చారు.

ఎదురుగా కిటికీలో పెద్దకొడుకుని చూసి తెల్లపోయి, "నువ్వు యిక్కడ వుండేనా యీ రాద్ధాంతమూ" అన్నారు. మళ్లీ పెద్దకొడుకు ఏమన్నా అనుకుంటాడనో ఏమోనని." అయినా కాకపోయినా సుశీలకి నోటికి ఏదివస్తే అది మాట్లాడ్డం అలవాటయింది. అపద్దం ముచ్చటగా పోతే, యిల్లాంటి మాటలా అంటం' అంటూ నేలమీద ములుపుసు కూర్చున్నారు.

జానకి గదిలోకి వెళ్లిపోయింది. 'మీరు వున్నారు కనక సరిపోయింది'- అంటూ వెక్కి వెక్కి ఏడ్వటం మొదలుపెట్టింది. 'నేను కొన్నాళ్లు మావూరు వెళ్లనా' అని ఏడుస్తూనే అడుగుతోంది. రామానికి ఎల్లా వోదార్చాలో తెలీలేదు. 'నే నంటేకదా నువ్వు బాధపడాలి. వాళ్లమాటలు లెఖ్ఖ చెయ్యకు' అంటున్నాడు, అత్తగారు పెద్ద కేక పెట్టారు. "మురళీ మీ ఆవిడ పడి కొట్టుకుంటోందిరా, తొందరగా రా" అని, ఆకేకతో అంతా అక్కడికి పరుగెత్తారు. మురళీ రావటంచూసి, కాళ్లు చేతులూ గట్టిగా నేలమీద బాదుతూ తల అటూ యిటూ కొట్టుకుంటూ దొర్లడము మొదలుపెటింది సుశీల. మొహాననీళ్లు చల్లగా కొంతసేపయినాక, సుశీల చేష్టలుమాని కుదురుగా పడుకున్నా బుసకొట్టినట్టు గట్టిగా వూపిరి వదలటం మొదలుపెట్టింది. తరవాత నెమ్మదిగా లేవతీసి గదిలోకి తీసుకువెళ్లారు.

సుశీల లేచి యివతలికి రావటంలేదు. జానకి ఆపక్కకు వెళ్లటంలేదు. అంచేత గొడవలు లేకుండా నాలుగురోజులు గడిచాయి. సుశీల లేచి తిరుగుతున్నా మురళీ మాత్రం గదివిడచి యివతలికి రావటంలేదు.

శుభకార్యం

ఆరోజు మధ్యాహ్నం అత్తగారు నిద్రపోతున్నారు. వెంకటేశంగారని ఆవూళ్లో పరపతివున్న పెద్దమనిషి ఎవర్నో వెంట పెట్టుకువచ్చారు. సాధారణంగా ఆయన ఎవరింటికీ వచ్చేమనిషి కాదు. ఏదయినా శుభకార్యాలప్పుడు తప్ప రారు. రావటం చూసి తలుపుతీసింది జానకి. వెంకటేశంగారికి జానకి కన్నవారిఊళ్లో భూములు వుండటం మూలాన అక్కడికివచ్చినప్పుడు వాళ్ల యింట్లోనే దిగేవాడు. ఆ కారణంగా

(61 వ పేజీ చూడండి)

కాంఫరాల్
బిళ్లలు
అజీర్ణవిరేచనములు, నీళ్లవిరేచనములు, కలరాలకు అమోఘముగాపనిచేయును
అన్నిషాపులలోదొరకును

RATNAMS 'N'-OIL.

అంగనరములు బలహీనత చెంది, చిన్న దెనచో తిరిగి యథాప్రకారం అయి స్త్రీ సౌఖ్య మనుభవించుటకు 50 సం॥ ప్రఖ్యాతి గలది. 1 సీసా రూ. 10 లు వి. పి. 1-4-0 కావలసినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇందులో స్పెషల్ రకం అర్ధంటుగుణమునకు రూ. 25-0-0 లు,
డాక్టర్. రత్నం సన్స్, (Estd 1904)
మలకపేటబిల్డింగ్స్, ఆజంపూరామార్కెట్ వద్ద, హైద్రాబాద్ (దక్కన్) 2 A.P.

★ కాపురం... ★

(12-వ పేజీ తరువాయి)

ఎప్పుడైనా జానకినిచూస్తే చనువుగా మాట్లాడ్డము అలవాటు. "ఏమమ్మా జానకీ అల్లా చిక్కి పోయావేమిటి. వంట్లో బాగా లేదా?" అన్నాడు నవ్వుతూనే. జానకి సమాధానంగా చిన్నగా నవ్వి వూరుకుంది. లోపలికివెళ్లి అత్తగార్ని లేపి 'వెంకటేశంగారూ యింకో ఆయనెవరో వచ్చారని చెప్పింది. "ఎందుకే మీ మామగారితో చెప్పు. వాళ్లని కూర్చోమన్నావా? నా పెట్లో గులాబీ చీర జరిది యిల్లా తీసుకురా" అంటూ ఖంగారుగా లేచి తల దువ్వుకోవటం మొదలుపెట్టారావిడ. మామగారికి చెప్పి వచ్చి పెరటి గుమ్మంలో కూర్చుంది జానకి. అత్తగారు ఆగోలుసు యివ్వవే అని తీసుకుని మెడలో వేసుకుని 'రాజమ్మగారితో కాఫీ పెట్టమని చెప్పు' అని చెప్పి వెళ్లారు.

వాళ్లు చాలాసేపు వున్నారు. వాళ్లు వెళ్లాక అత్తగారు నవ్వుకుంటూ వచ్చారు. "ఏమేవ్ జానకీ! నీ చిన్నమరదికి పెళ్లి సమ్మంధం తీసుకువచ్చారే. మన గోపీ వెత్తి బాగులవాడూ అనుకుంటాము. వాడు మనకి చెప్పకుండానే వాళ్లు రమ్మంటే వెళ్లి పిల్లని చూసి తనకినచ్చింది అనిచెప్పి, మిగిలిన విషయాలు మావాళ్లతో మాట్లాడమని చెప్పాడుట. జాతకం తీసుకు వెళ్లారు. జాతకాలు సరిపోతే పెళ్లి ముహూర్తం వారంలో వుందిట. ఆ ముహూర్తానికే చేసెయ్యాలి అంటున్నారు. ఏమోనమ్మా నాకు యింత తొందరగా చెయ్యటం యిష్టంలేదు. ఆఖరు పెళ్లి కూడా వుడిగా చెయ్యటం యిష్టం లేదు" అన్నారు. అత్తగారు యిల్లా తనతో ఆప్యాయంగా మాట్లాడి చాలాకాలం అయింది. ఆరాత్రి భోజనాలు, గోపీ పెళ్లినిగురించిన మాటలతోట, మామగారి హేళనతోట వులాసాగా పూర్తిఅయ్యాయి. సుశీలకి ఆరాత్రి మళ్ళీ ఫిట్సు మొదలుపెట్టాయి. అత్తగారు కొంచెము విసుక్కోవటము మొదలుపెట్టారు.

రెండురోజులయ్యాక అన్నిజాతకాలు కుదిరాయని ఆ ముహూర్తానికే పెళ్ళిజరగాలని వాళ్లు అన్నీసిద్ధంచేసుకున్నారని పెళ్లి పెద్దలువచ్చి చెప్పివెళ్ళారు.

"అత్తగారు పెళ్ళికూడావిడిలో సుశీల విషయం పట్టించుకోవటంలేదు. జానక్కి కొన్ని పనులు పురమాయించి వాళ్ళచేత చేయించమని అత్తగారు బట్టలకొట్లకి నగల కొట్లకి తిరగటంతో పెళ్ళికొడుకు దగ్గరికి వచ్చింది. ఆవిడ కొనితెచ్చినవి మామగారు, "తెచ్చినవాటిలో మూడువంతులు నీకోసమే తెచ్చుకున్నట్టున్నావే?" అన్నారు. "ఆ జామునను ఎప్పుడు తీరను మరి. మీరు ఎల్లాగా తేరుకవక నేనే తెచ్చుకున్నా" అంటూ మూతితిప్పుతూ హేళనగా చూశారు అత్తగారు.

కొత్తకోడలు

"ఆరాత్రి పెళ్ళికి బయలుదేరివెళ్ళాలి. జానక్కి మధ్యాహ్నంనించి చలితో పెద్ద పెట్టున జ్వరమువచ్చింది. అత్తగారికి బెంగ పడింది. తనుకదలకుండా అన్నీ పెద్దకోడలు చేత జరిపించుకోవటానికావిడ అలవాటు పడింది. సరీగా యీ సమయానికే జ్వరం రావటం, తనకంటే ఎక్కువగా కూర్చోటం నేర్చిన చిన్నకోడల్ని తీసుకు పెళ్ళికి వెళ్ళటంఅంటే తనకే జ్వరంవచ్చినట్టు బాధపడటం మొదలుపెట్టారు. జానక్కితోడు, వచ్చినబంధువుల్లో పెద్దవాళ్ళని యిద్దర్ని వదలిపెట్టి, పనివాళ్ళని యింటిదగ్గర వుండమని అంతా వెళ్ళిపోయారు. మూడవనాటికి రామం తిరిగివచ్చాడు. జానక్కి యింకా జ్వరంతగ్గలేదు. ఆరాత్రికి పెళ్ళికూతుర్ని తీసుకువస్తారని గృహప్రవేశం ఆతెల్లవారుజామునే చెయ్యాలన్నారని తనని ముందు వెళ్ళి కావలసిన ప్రయత్నం చెయ్యమన్నారనీ చెప్పాడు. రామం, వద్దుఅంటున్నా జానకి మెల్లిగాలేచి యింటిపనులుచేయించటం మొదలుపెట్టింది. ఆరాత్రి అంతా రావటం, చిన్నకోడలూ, అత్తగారూ చిన్నగా మొదలుపెట్టి పెద్దగా గొడవపెంచుకోవటం చిన్నకోడలికి ఫిట్సుతో మామగారికోపంతో, అత్తగారి ఏడుపుతో తెల్లవారింది. జానక్కి మళ్ళీ జ్వరమెక్కువయింది. అత్తగారికోపము జానకిమీదికి వెళ్ళింది. ఈవంక బాగా వుంది. ఈవిడకో రోగము ఆవిడకో రోగము ఏమీలేనిదాన్ని నేనేఅంటూ విసుక్కోవటం మొదలుపెట్టారు.

కొత్తకోడలు మాలతి, బెరుకూబిడియమూ లేకుండా యిల్లుఅంతా తిరుగుతూ అందర్ని ప్రశ్నలు వేస్తూ అత్తగారిదగ్గరకి వచ్చింది. ఎందుకండీ అంత కష్టంగా మాట్లాడుతున్నారూ అంటూ అత్తగార్ని ప్రశ్నించింది. అత్తగారు కొంచెము తెల్లబోయి 'ఏమీలేదులే'అంటూ అక్కడనించి జారుకున్నారు.

చిన్నఅత్త మహాలక్ష్మిగారు జానకిదగ్గరికి వచ్చి 'నువ్వులేచి తిరగకపోతే యిల్లే చిన్నపోయిందే' అంటూ అటూ యిటూచూసి, 'మీ అత్తగారికితగ్గ కోడలే వచ్చిందిలే. ఇది అనవచ్చా అనకూడదూ అని లేకుండాయిష్టం వచ్చినట్లల్లామాట్లాడుతూ మొగరాయుడుగా ఆ తిరగటం చూడు. నీమీదలా ఆధారపడి చలాయించమను బండారం బయటపడుతుంది" అన్నారు

ఇంతలో అత్తగారు అక్కడికివచ్చి "ఏమిటీ ఆ గుసగుసలు. అల్లాకూర్చోకపోతే పెళ్ళివారి తాలూకు వాళ్ళకి ఏమి కావాలో ఏం కావాలో కనుక్కోరాదూ" అని ఆవిడని అక్కడనించి పంపేశారు. వాళ్ళ తాలూకు పెట్టెలు జానకి పడుకున్న గదిలోకి మార్పించారు. గోపీ స్నేహితుడికి ఓ గది కావాలని పెళ్ళివారితాలూకు వాళ్ళని రామం గదిలోకి పిల్చుకు వచ్చాడు. మాలతి వదినగారుట, కాళ్ళజోడు, కళ్ళజోడు సవరించుకుంటూ ప్రతీది కాళ్ళతో పక్కకి నెడుతూ బల్లమీద ఫోటోలో తనని చూసుకొని "ఇంకా రామూ నా ఫోటో పెట్టుకున్నాడే" అంటూతీసి చూసుకు మురిసిపోతూ మాలతిని పిలిచి చూపించింది. జానకికి, ఆ మాట వింటూంటే ఎందుకో మనస్సు చివుక్కుమన్నట్టు అయింది. వాళ్ళు ఎక్కడికో వెళ్ళే ప్రయత్నంలో బట్టలు మార్చుకున్నారు. రామం ఎందుకో ఆ గదిలోకి రాబోయాడు. సగము కుచ్చిళ్ళు పెట్టుకున్నావిడ ఎదురు వెళ్ళి "మీరేనారండి. ఫరవాలేదు" అంటూ రామాన్ని రాకుకున్నట్టు నిల్చుంది. జానకి వోరగా చూసి పక్కకి తిరిగి పడుకుంది. వాళ్ళు ఎప్పుడు వెళ్ళారో జానక్కి తెలవదు. నీరసంతో నిద్రపట్టింది. మెలకువ వచ్చేసరికి మాలతి గందరగోళంగా మాట్లాడుతూ, తనని పరుపుమట్ట దొర్లించినట్టు దొర్లిస్తోంది.

"పెరటోవున్నది ఏమయిపోతుంది, మీరు యిక్కడే వున్నారుగా" అంటూ ప్రశ్నలు మొదలుపెట్టింది. జానకికి గుండె గబగబా కొట్టుకోవటం మొదలుపెట్టింది. తనకేమిటో అర్థంకాక తెల్లబోయి చూస్తోంది. ఆ గొడవ అంతా చుట్టూ మూగారు. ఎవరో యేమి

★ కాపురం ★

పోయింది అన్నారు. "ఏం పోవడం ఏమిటి నా నెక్లెసు వెయ్యరూపాయలది పోయింది" అంటూ అక్కడవున్న పెట్టెలన్నీ కెలికి, జానకి పెట్టె బోర్లించింది. అందులో బొమ్మని విసిరికొట్టింది. "ఎక్కడ పెట్టారో యిచ్చెయ్యండి, ఇంక ఎవరు వస్తారు కొట్టేవాళ్ళు" అంటూ జానకిమీద కసుక్కుమనడం మొదలు పెట్టింది. జానకికి నీరసంమీద ఎక్కువగా దుఃఖం వచ్చి ఏడుపు మొదలు పెట్టింది. తన బొమ్మని తీసుకు విరిగిన చెయ్యి సవరించుకొంటూ వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తోంది. మాలతి గట్టిగా, 'ఏడుపు కట్టిపెట్టి నాది నాకివ్వండి' అంటోంది. అప్పుడే వస్తున్న వదినగారు తిప్పుకుంటూ. "ఏమిటి మాలతీ గొడవా" అంటూ వయ్యారంగా నిలబడింది. "గొడవ ఏమిటి, నా నెక్లెసు తీసుకు ఇవ్వటంలేదు" అంది. అంతలో రామం వచ్చి 'ఎవరు తీసుకొన్నారు' అడిగాడు. "ఎవరు తీసుకొనవటం ఏమిటి, అదిగో కనపడటంలా?" అని జానకిని చూపించింది.

"నీకు ఊరికే తొందర. ఇందాకా నువ్వేగా నా కిచ్చావు" అంటూ తన మెడలోది తీసి యిచ్చిపోయింది వదినగారు. "ఉండనీలే" అంటూ మాలతి తన పెట్టెలు మళ్ళీ సద్దుకోవటం మొదలు పెట్టింది చిరచిరలాడుతూ. అప్పటిదాకా వింత చూస్తున్న వాళ్ళు అంతా తలో మాటా అని వెళ్ళిపోయారు. అత్తగారు చివరిదాకా తనకి అర్థమే కానట్లు, "తియ్యలేదని చెప్పకర్లేదే జానకీ" అంటూ వెళ్ళిపోయారు. రామం తనవేపు మాట్లాడతాడు అనుకుంది జానకి. తనని ఓదారుస్తాడనుకుంది. అది యేమీ లేకుండా వక్క మాట కూడా అనకుండా వెళ్ళిపోవటం జానక్కి గుండెల్లో చాలాబాధగా తోచింది. మెల్లిగా లేచి, తనవన్నీ క్రిందవి తీసి పెట్టెలో పెట్టుకొని అప్పలమ్మ అవతల వెనకవేపు వసారాలోకి తన పక్క మార్చుకుంది. సాధారణంగా అక్కడికి ఎవరూ రారు. పాలు పితికేందుకు వచ్చే తప్ప యింటివాళ్ళు ఎవ్వరూ రారు. జానకి అలా వాలినా కనుక్కున్న వాళ్ళే లేరు. అప్పలమ్మే వంటావిడని అడిగి కాఫీ తెచ్చి బలవంతంగా తాగించింది. జానక్కి ఎన్నో ఆలోచనలు వచ్చాయి. ఎప్పుడు రామంతో మాట్లాడకూడదని తనకీ రామానికీ సంబంధం తీరిపోయిందనీ. రామానికి తనమీద ఇష్టము లేదనీ, ఉంటే ఎవరయినా భార్యపైన దొంగతనము వేస్తే, విని వూరుకుంటారా అని అనుకుంది. నిన్న కొత్త మొన్న పెళ్ళయినా. కోపం, ఇంత రభస చేసినా తన భార్యని ఏమీ అనలేదు. అన్ని మాటలు అన్నా విని వూరుకున్నాడు. మొదటి నించి రామానికి తనమీద యిష్టం లేదనుకుంది. అందుకు నిదర్శనా లెన్నో గుర్తుకి తెచ్చుకుంది. ఈ యింట్లో తనంటే ఎవరికీ యిష్టం లేదని తనని వక పనిమనిషి క్రింద వుపయోగించుకుంటున్నారని యిల్లా ఏవేవో వూహించుకుని, యిష్టము వచ్చినంతసేపు ఏడ్చి ఏడ్చి నిద్రపోయింది.

* * *

మెలుకువ వచ్చేసరికి చాలా ప్రొద్దు పోయినట్టుంది. చుట్టూ చీకటి. చిన్న దీపము మెట్టుపైన పెట్టివుంది. తనదగ్గరలో అప్పలమ్మ నిద్దరలో చేసినప్పుడు పిల్లలు దెబ్బలాడినట్టు వినిపిస్తోంది. పాకలో పశువులు కదిలినప్పుడు, గడ్డి శబ్దము వినపడుతున్నాయి. కీచురాళ్ళ చప్పుడు అంటే తనకెంతో భయము. కళ్ళు తెరిచి చుట్టూ చూస్తున్నా వూపిరి తీసేందుకు భయమేసి. అటూ ఇటూ చూస్తూ బిగుసుకు పడుకుంది. కొంతసేపటికి అడుగుల అలికిడి అయినట్టు తోచింది. వెంకడు దూడలకి గడ్డివేసేందుకు వచ్చినట్టున్నాడు. వోరక్కడి అంటూ అప్పలమ్మని లేపాడు. 'నీకోసం పెద్దమ్మగారు యిలు పోయేటట్టు కేకలువేస్తూంటే నువ్వు యీడ నిద్దరపోతుండావు' అన్నాడు. "ఏం నాతో ఏంపనొచ్చే. అల్లంత వున్నారుగా. పెద్ద కోడలుగారు యీడ ఒంటరి పడుకుంటే వేనీసికూకుండా' అంది. సర్లే పోయి చెప్తాలే అంటూ కిర్రు రాళ్ళల్లా చెప్పులు కిర్రుకిర్రు శబ్దము చేసుకుంటూ వెళ్ళాడు. దూరంగా గంటలశబ్దము వినపడ్డప్పుడు లెక్కపెట్టుకుంటూ చీకట్లోకి అలాచూస్తూ పడుకుంది.

మాగన్నుమీద చల్లగా చెయ్యి తగిలేసరికి భయమేసి అరవలేక గట్టిగా మూలిగింది. అప్పలమ్మ ఏవమ్మ అంటూ లేచి, "వోరాతు మీరా... పెద్దబ్బాయిగారు వచ్చారు లెగండి లోపలకి పోదాము" అంటూ లేచి చాపచుట్టుకు బయలుదేరింది. "మీరు పిల్చుకురండి అమ్మాయిగార్ని" అంటూ అది వెళ్ళిపోయింది. రామం చెయ్యితీసి పక్కన పెట్టి దూరంగా జరిగింది జానకి. "అబ్బా ఎంత వేడిగా వుంది" అంటూ తన పైకండువాతీసి ఎంతో ఆప్యాయంగా చెంపలునిమిరి "కిందికి జరక్కు. అంతా సుట్టి" అని చాపమీదకి జరిపాడు తనని. తను అనుకున్నవన్నీ మరచిపోయి పిల్లి పిల్లలా ఒదిగి పడుకుంది జానకి. "అబ్బా నువ్వెక్కడా కనపడకపోతే భయమేసింది" అంటూ దగ్గరగా తీసుకున్నాడు. జానకి దూరంగా వెళ్ళేందుకు ప్రయత్నించింది. వాళ్ళేదో అంటే నా మీద కోపమైతే ఎలా అన్నట్టు జరిగి పడుకున్నాడు. అన్ని కోపాలూ చీకట్లో కలిసి కరిగిపోయాయి.

తెల్లవారుతోంది. జానకి బద్ధకంగా కళ్ళు తెరవకుండా పడుకుంది. తండ్రీ కొడుకుల సంభాషణ వినపడుతోంది. "కొంతకాలం వాళ్ళవూరు పంపుదామనుకుంటున్నాను. నాన్నగారూ! మీరేమంటారు?" అంటున్నాడు రామం "అన్నిగొడవలూ వింటూనే వున్నా. మీ అమ్మ మనసు తీర్చే కోడలే వచ్చిందనే. చిన్నప్పటినించి ఎరిగివున్న పిల్ల కావటంవల్లో ఏమో జానకి నాకు కూతురులా వుంటుంది కాని కోడలులా అనిపించదు. అమ్మాయి ఏడుస్తుందన్నా నాకు ఏమిటోలా వుంటుంది. పోనీ కొన్నాళ్ళు మీరు యిద్దరూ వెళ్ళివుండిరండి. అసలు నీకు చెబుదామనుకున్న మాటమర్చా. కొత్తవియ్యంకుడూ, రెండోవాడి మామగారు పెళ్ళిలో మాట్లాడుకున్నారట. ఆ ఆస్తి ఏనాడో వాళ్ళకి పంచేస్తే బాగుంటుందని. ఇంక చేసే కార్యాలూ ఏమీ లేవాయె, ముగ్గురివీ పెళ్ళిళ్ళు కూడా పూర్తయ్యాయి కనక పంచిపెట్టడంలో ఏమీ యిబ్బంది వుండకపోతే అట్లాచేస్తే బాగుంటుందని వాళ్ళ ముఖ్యము—చల్లగా పాడుగ్గా వున్నాడే—ఆయన చేత నాకు తెలియ పరిచారు. నాకు వళ్ళు మండింది. అయినా పైకి ఏమీ అనలేదు, దాని సంగతి వుంది లెండి. ప్రస్తుతము, నేను ఏమీ అనకోలేదు. నాకు ఎప్పుడు బుద్ధి పుడితే అప్పుడు మీకు తెలియపరుస్తా. అవసరమైతే వారి సలహాతో బాటు మీ సలహాకూడా తీసుకుంటా. ఇల్లా అన్నానని తెలియచెయ్యండి వాళ్ళకి అన్నా. ఇప్పుడే వీళ్ళకి ఆస్తిమీద కన్ను పడింది. వీళ్ళు మమ్మల్నేమి చూడనిస్తారంట మా బ్రతుకు గడతేరినట్టే... 'మీ అత్తగారు యిన్నేళ్ళు అయింది మాట వరసకైనా ఎప్పుడైనా అన్నారా? పాపము జానకి నగలమ్మి పొలముమీద పెడితేకూడా వాళ్ళు ఆ సొమ్ములు ఏమయినాయనికూడా అడగలేదు. మనము ఎప్పుడు పంపమంటే అప్పుడు పంపి, ఈ రోజుకికూడా వాళ్ళు అంత అగ్గలాడుతూ వుంటారు. పెద్దలు వూరికే అనలేదు. 'కులమింటికోతిని తెచ్చుకోమని' నువ్వు వెడితే మీ మామగార్ని ఒకసారి రమ్మని చెప్పు. ఆయన సలహా తీసుకు పంచి పారేస్తాను. ఒకవేళ నాకీ వుద్దేశ్యము వాళ్ళు అడిగారని రాలేదు. నువ్వూ జానకీ అయినా సుఖంగా వుంటారని. నాకేం కావాలి, రామక్రిష్ణా అంటో కూర్చోక, మీ అమ్మకి కావాలంటే ఆ కోడళ్ళ దగ్గర మనసు తీర్చుకోమను. కానీ నేను మాత్రము మీదగ్గర వుంటానుసుమా" అంటూ చెప్పుకుపోతున్నారు మామగారు.

"ఏమిటి నా విషయము పెద్ద కొడుకుతో యింతప్రొద్దున్నే వ్యాఖ్యానం చేస్తున్నారు ఏమిటి" అంటూ అత్తగారి కంఠం విని

పించింది.

"ఏవుంది. నీ కొత్త వియ్యంకుళ్ళు యిద్దరూ కూడబలుక్కుని అపూర్వమైన సలహా పంపారు. అట్టి పంచితే బాగుంటుందని."

"ఓసి యింతేనా. ఇంకా ఏదో కొంప మునిగే రహస్యం అనుకున్నా" అన్నారు అత్తగారు.

"ఈ మాటే పెద్ద వియ్యంకుడు అని వుంటే నన్నా వాళ్ళనీకూడా తిట్టిపోసే దానివి. వీళ్ళు గొప్పవాళ్ళనీ, వాళ్ళన్నది కాదంటే ఏమనుకుంటారో అనీ వాళ్ళుఅన్న దానికల్లా తాళం వేస్తున్నావు. కొంతకాలం ఆ కోడల్ని పెట్టుకువుండు. అప్పుడు బైట పడుతుంది బండారం" అన్నారుమామగారు.

"నాకేమిఖర్మ వాళ్ళ దగ్గర వీళ్ళ దగ్గరా వుండేందుకు. నాకు ఎవరూ పెట్టక్కర లేదు. నా తండ్రి యిచ్చింది నాకుంది. హాయిగా డబ్బు పారేసి మనిషిని పెట్టి చేయించుకొంటాను. మీరు నన్ను ఏమీ చెప్పక్కర్లేదు" అని అత్తగారుఅంటున్నారు.

"సర్లే నీ గొప్పలు తరవాత చెపుగవు గాని, రామాన్ని జానకిని వాళ్ళ వూరు తీసుకువెళ్ళమన్నా. ఏంకావాలో చూడు."

"బాగానే వుంది మీ సలహా. యింటి నిండా చుట్టాలు వుంటే, కోడల్ని కొడుకునీ పంపుతానంటా రేమిటి? ఎవరైనా వింటే నవ్వుతారు. వూరుకోండి."

నాలుగైదు రోజులు గడిచాయి. ముఖ్యమైన చుట్టాలు వకళ్ళో, యిద్దరోవున్నా, అంతా వెళ్ళిపోయారనే చెప్పవచ్చు. మామగారు ఒకరోజు ప్రొద్దు ఎక్కి, బండినిండా ఏవేవో క్రొత్త సామాన్లు పెట్టుకు వచ్చారు. మొదట అంతా ఎవరో, చుట్టాలు వచ్చారేమోనని ఎదురు వెళ్ళి, మామగారు రావటం చూసి యివేమిటి, యీ సామాను అంటూ వింతగా చూస్తూ నిల్చున్నారు. మామగారు గంభీరంగా ఎవరితో మాట్లాడకుండా ఆ సామాను అంతా మా గదిలో పెట్టించి "జానకీ మీ కొత్తకాపురానికి యింకా ఏం కావాలో చూసుకో" అంటున్నారు. అత్తగారు అక్కడికి వచ్చి "ఇవన్నీ యింట్లో లేనవే తెచ్చారా? ఇలాంటి పిచ్చిపన్లు చేసి, నెత్తి ఎక్కించుకుంటే తరవాత వాళ్ళకి ఏమి గౌరవం వుంటుంది మన మీదకి నేను రేపు గోపీభార్యని తీసుకుని వాడిదగ్గరికి వెడుతున్నా. నే లేకపోతే ఎల్లా చూస్తుందో మీకు తెలిసి రావాలి" అంటూ కళ్ళు ముక్కు తుడుచుకుంటూ వంటగదిలోకి వెళ్ళిపోయారు. మర్నాడు నిజంగానే అత్తగారు గోపీ భార్యను తీసుకుని అతని దగ్గరికి వెళ్ళిపోయారు.

ఇంట బాధ్యత అంతా జానకిమీద పడే సరికి మొదట కొంచము బెంగగావున్నా కొద్ది రోజుల్లోనే అలవాటుపడి, మామగారికి ఏమి లోపము వస్తుందో అని జాగ్రత్తగా చూసుకుంటూ ఇల్లు చక్కబెట్టుకుంటూ కాలంవెళ్ళబుచ్చింది. తనుఒక్కర్తె చేసుకోలేదేమోనని రామం కూడా జానకికి కొన్ని పనుల్లో సహాయపడుతూంటే ఏదో క్రొత్తగా అదోరకమైన ఆనందంగా వుండేది. నాలుగైదు నెలలు గడిచాయి. గోపీదగ్గరనించి మామగారికి వుత్తరం వచ్చింది. కోడలికి అత్తగారికి వక్క నిమిషము పడటంలేదని అందుచేత "మీరు వచ్చి అమ్మని తీసుకు వెళ్ళాలి" అనీను. మామగారు వెళ్ళటమా, మానటమా, అని ఆలోచనలో రెండు రోజులు గడిపారు. ఆరోజు గోపీదగ్గరనుంచి టెలిగ్రాము వచ్చింది. తల్లిని తీసుకు తనే బయల్దేరి వస్తున్నట్టు

"అమ్మ వస్తోందని బెంగా? అల్లా అగదము తాగినట్టు పెట్టావు మొహం?" అన్నాడు, రామం, జానకి కేసి చూసి నవ్వుతూ.

"బాగానే వుంది, ఎవరైనా వింటే ఏమనుకుంటారు. ఇంతకీ ఎప్పుడొస్తున్నారు!" అంది జానకి సంభాషణ మార్చాలని.

ఆమర్నాడుఅత్తగారు,గోపీవచ్చారు భోజనాల దగ్గర మాటల మధ్యలో, "గోపీకి డబ్బు కావాలిట, దేనో పరీక్షకి కడతాడుట" అని అత్తగారు చెప్పబోయారు- "నాక్కావలసింది నేను అడిగి తీసుకుంటా. నువ్వు భోజనంకానీ ముందు అని తను లేచివెళ్ళాడు గోపీ. ఇదివరకు అన్నట్టు మామగారికేసి చూశారు అత్తగారు.

"రామంకూడా యిక్కడ వుండడుట. వాడికి వేరే వుద్యోగము వచ్చిందిట. ఈ రోజే తెలిసింది. మన మిద్దరం ఏమి వుండగలం యిక్కడ" అన్నారు విచారంగా జానకికేసి చూస్తూ మామగారు.

"మీరూ మాతోనే వస్తారు"అంది జానకి.

"మీరు అంటే మామగారు వక్కరు అనా అర్థము"అన్నారు నవ్వుతూ అత్తగారు.

"మీరు అంటే యిద్దరూ అనీలే. నువ్వు మనమణ్ణి ఆడిస్తే నేను బజారుపనులుచేసి కాయగూరలు తెచ్చిపెడతా. ఇద్దరికీ వేళకి యింత వండిపెడుతుంది జానకి. అంతేనా" అన్నారు మామగారు.

కొంగుతో మూతి మూసుకు నవ్వు ఆపుకుంటూ, గోడపక్కకి తిప్పుకుంది జానకి.

గోపీ రెండు రోజులు వుండివెళ్ళాడు. రామంకూడా వెళ్ళాల్సిన రోజు వచ్చింది. జానకిని వాళ్ళ వూరు పంపి వెడతానని తల్లితో చెప్పడానికి వచ్చాడు. "ఉన్న వూళ్ళో జీతము తక్కువైతే మాత్రము ఏమిరా. వెళ్ళటము మానెయ్యకూడదా" అన్నారు ఆవిడ ఏదో బాధగా. "మానెయ్యడము ఏమికష్టం. ఎప్పుడు యిష్టము లేకపోతే అప్పుడే వచ్చెయ్యవచ్చు. అక్కడ అన్నీ చూసి ఇల్లు దొరకగానే రాస్తాను. జానకిని తీసుకుని నువ్వు, నాన్నగారూ రండి" అన్నాడు రామం

జానకి అత్తగారికి మామగారికి నమస్కరించి బండి ఎక్కింది. అత్తగారు కళ్ళ నిండా నీళ్ళతో అటూ యిటూ చూస్తున్నారు. సాధారణంగా ఆవిడకి ఎవరు వచ్చినా ఎవరు వెళ్ళినా కళ్ళలో నీళ్ళు రావటం చూడలేదు. రామం మళ్ళీ తల్లితో వస్తానని చెప్పి బండి ఎక్కాడు. తల్లి నోట్లో మాటరాక తలవూపి పెదవులు బిగించివచ్చే దుఃఖాన్ని ఆపుకుంది. స్టేషనులో మామగారు, మేము రావటము ఆలస్యము అయినందుకు ఖంగారుపడుతున్నారు.

రైలు కదిలేదాకా అటు యిటు చూసి కొంత డబ్బుతీసి కొడుకు చేతిలో పెడుతూనేవున్నారు. "ఇంక వద్దు నాన్నా సరిపోతుంది."

"దూరం వెడుతున్నావు దగ్గర వుండటం మంచిది. అమ్మాయికూడా కొంత యియ్యి దగ్గర పెట్టుకోమని" అన్నారు మామగారు.

రైలు కదిలింది. కంగారుతో కళ్ళు వత్తుకుంటూ "జాగ్రత్త" అంటూ హెచ్చరిక చెబుతూ రైలుతోకూడా కొంతదూరము నడిచి నిలిచి కనపడేదాకా చూస్తూ వుండి పోయారు.

"మీ నాన్నగారికిమీరంటే చాలాయిష్టం మిమ్మల్ని విడిచి వుండలేరు" అంది జానకి.

"మా అమ్మకి నువ్వంటే అపేక్ష. నిన్ను ఎప్పుడు వూరికి పంపాలన్నా ఆవిడకి కోపము వస్తుంది. గోపీ చెప్పాడు అక్కడ ఆ సమానం నీ గొడవే చెప్పేదిట. ఆ అమ్మాయికి కోపంవచ్చి, "ఇక్కడి కెందుకు వచ్చారు. అక్కడే వుండక" అనేదిట. మరి నాన్నకి నేనంటే, అమ్మకి నువ్వంటే, మరి-నీకు?"

అతనికేసే చూస్తూన్న కళ్ళు కిందకిదించి కాలిబొటనవేలు పెట్టి కిందరాస్తూ, "నేను యిప్పుడు మా వూరు వెళ్ళకుండా మీతో వచ్చేస్తేనేం?" అంది జానకి. ఇంతలో స్టేషను దగ్గరికి వస్తోన్నట్టు, పడిపోయే పాకలా ఆ పక్కగా అయ్యరు చిన్న హోటలులో గ్రామఫోను చేసేగొడవ, రైలు శబ్దంలో కలిసినా, కొన్ని మాటలు వినపడుతున్నాయి.

రైలు ఆగటం నాన్న ఆత్రంగా వెతుకుతూ, "అమ్మడూ దిగు టైమైపోతోంది," అంటూ వచ్చారు. తను దిగి సామాను దించేసరికి రైలు కదిలింది. కమ్మీలు పట్టుకు కింద చెక్కపైన కాలుపెట్టి వెడతానన్నట్టు తల వూపుతూ తనకేసి చూస్తూన్నా రాయన. "పడతారు లోపలికివెళ్ళండని కళ్ళతో భయపడుతూ తను చూడటం నాన్న గ్రహించి "భయంలేదులే" అని నవ్వాడు. రైలుతో కూడా తనూ నడుస్తు జాగ్రత్తగా వెళ్ళమనీ వెళ్ళగానే వుత్తరం రాయమనీ చెపుతూ, రైలు వేగం హెచ్చేసరికి అక్కడే నిలబడి కనపడేవరకూ చూస్తుండిపోయింది. నాన్న చూడకుండా కళ్ళు తుడుచుకొని కంట్లో ఏదో పడటం నటిస్తూ, బెంగ కనపడకుండా నాన్నతో మాట్లాడుతూ బండిఎక్కి ఇంటికి బయల్దేరింది జానకి. ★